

Novoroční kázání 2013

BÝT LIDMI SVĚTLA

I vy jste kdysi byli tmou, ale nyní vás Pán učinil světlem

První čtení: Jan 1,6-12

Text kázání: Efezským 5,1-10 / Matouš 5,13-16

VEČEŘE PÁNĚ

Jan 1,6-12 Od Boha byl poslán člověk, jménem Jan. 7 Ten přišel proto, aby vydal svědectví o tom světle, aby všichni uvěřili skrze něho. 8 Jan sám nebyl tím světlem, ale přišel, aby o tom světle vydal svědectví. 9 Bylo tu pravé světlo, které osvěcuje každého člověka; to přicházelo do světa. 10 Na světě byl, svět skrze něj povstal, ale svět ho nepoznal. 11 Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijali. 12 Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi.

V symbolické řeči evangelista Jan mluví o narození Pána Ježíše jako o příchodu světla do temnoty. S Pánem Ježíšem přišlo nové **světlo z nebe, které osvěcuje člověka**. Byli ti, kdo toto světlo odmítli. A měli k tomu různé důvody. Byli a jsou ovšem ti, kdo v tomto světle – v Pánu Ježíši Kristu – rozpoznali nepostradatelnou součást života, a to až do té míry, že život bez tohoto světla nazývají smrtí. To jsou ti, kdo věří v jeho jméno, našli v něm odpuštění hříchů a směřovatnou perspektivu života. Takovým dal moc stát se Božími dětmi.

A to je to vůbec první, co si chceme v Novém roce společně připomenout: **kdo jsme**. Z nového ujištění, **že skrze víru a ve víře** v Pána Ježíše Krista **jsme Božími dětmi**, chceme začít cestu novým rokem. Než zazní mluvené slovo na cestu v kázání, prožijme společně div Boží lásky v odpuštění hříchů při večeři Páně.

KÁZÁNÍ

1. SPOLEČNOST VE SLEPÉ ULIČCE

O tom, kdo jsme, a co z toho vyplývá, bude i dnešní kázání. Nejprve ale malé ohlédnutí za dvěma články na stránkách iDnes, které mě ve vánoční době zaujaly.

Ten první, z pera pana Petra Jemelky, nese nadpis „Proč má Breivik další následníky“. Je reakcí na střelbu Adama Lanzy ve škole (25.12.2012):

Psychologové se ale shodují, že vrahy tohoto typu spojuje několik věcí. Kromě duševní poruchy je to také osamělost, nadprůměrná inteligence a frustrace ze současné společnosti, v níž lidé často nevidí jasný smysl života ani vytyčenou cestu, po níž se k němu vydat.

„Dříve měli lidé náboženství, pak ideologii, teď nemají krom materialismu nic hmatatelného ani abstraktního,“ vysvětlil ruskému deníku Pravda psycholog Kirill Světitckij.“

Druhý citát bude z rozhovoru s pražskou vrchní státní zástupkyní Lenkou Bradáčovou (26.12.2012). Redaktor Hospodářských novin Petr Honzejek se ptá:

Co to říká o společnosti, když se jednou z osobností roku stane státní zástupkyně?

Přemýšlím o tom hodně. Je z toho vidět, že společnost hledá alternativu, vybírá si ty, kdo sjednávají nápravu věcí veřejných. Bohužel ale až v poslední instanci. Trestní právo, které já reprezentuji, by mělo přicházet na řadu až jako nejzazší prostředek. Jenže veřejnost zjevně přestala v jiné prostředky nápravy věřit a to je hodně špatné.

Jak se cítíte v až "spasitelské" pozici? Řada lidí vás tak vidí.

Lidé by si měli uvědomit, že žádný spasitel není. Ale důvěra, které se mě dostává, je zavazující. Je to tak veliká odpovědnost, že mě to někdy až děsí. Na druhou stranu to beru jako mediální auru, která kolem mé osoby vznikla. Budu se samozřejmě snažit dělat svou práci co nejlépe, ale není to tak, že by státní zastupitelství a policie mohly spasit společnost. Stav společnosti je záležitost kultury a hodnot. Mám velký problém s tím, že ve společnosti začínají chybět základní hodnotové žebříčky.

Co máte na mysli?

Když čtrnáctiletý chlapec bodne do zad svou učitelku, což se letos stalo, je jasné, že je něco špatné ve výchově, ve vnímání vztahu dítě-rodíč, dítě-učitel, rodič-učitel. Pro mě byla škola instituce, do které jsem chodila se zatajeným dechem a brala jsem ji jako něco, k čemu mám respekt a odpovědnost.

Když se tento útok stal, od všech odpovědných jsem slyšela jen, že bychom měli posunout hranici trestní odpovědnosti mládeže, třeba na čtrnáct let. To ale přece není řešení. Pak budou takové činy páchat děti desetileté, jedenáctileté. To chtějí zodpovědní posunovat hranici trestní odpovědnosti donekonečna?

Podobné je to u kauzy Rath. Od nikoho jsem neslyšela, že korupce je špatná, že brát úplatky se nemá, že bychom se měli zamyslet i nad hlubším rozměrem kauzy. Místo toho se hádali, jestli je osm odposlechů málo nebo moc. Nikdo neřekl, že společnost je nemocná.

To, co mě na obou článkách zaujalo, je skutečnost, že to nejsou církevní činitelé, kdo by přišli s tím, že společnosti chybí duchovní obsahu, že společnost je nemocná a chybí ji základní hodnotové žebříčky, které se se budují na prvním místě v rodinách. V takové nemocné společnosti budeme žít i letošní rok. A nezmínil jsem oba články proto, abychom měli důvod propadat skepsi anebo strachu. Zmínil jsem je proto, že jestli do takovéto společnosti může někdo něco přinést, pak jsou to křesťané. Možná ne institučně, protože církve jako instituce nemají dnes příliš dobrou pověst. Zbožní a poctiví křesťané však mají velký potenciál být světlem. Ono totiž čím větší tma je, tím více i malé světlo září.

2. TEXT KÁZÁNÍ

Ef 5,1-11 (JB) 'Ano, snažte se Boha napodobovat jako milované děti, 2 a kráčejte tedy cestou lásky po příkladu Krista, který si vás zamiloval a vydal se za nás tím, že přinesl sebe Bohu v oběť příjemné vůně. 3 Pokud jde o smilstvo, o nečistotu v jakékoli podobě nebo také o chamtivost, ať mezi vámi není jejich jméno ani vyslovováno: tak to přísluší svatým. 4 Stejně je tomu s hrubostmi, hloupými řeči, vtipkovaním: to vše je pramálo vhodné; dávejte zaznívat spíše díkyvzdáním. 5 Dobře si totiž buďte vědomí tohoto: ani smilník, ani prostopášník, ani chamtivec - což je modloslužebník - nemají právo na dědictví v Kristově a Božím království. 6 Ať vás nikdo nemate zbytečným vysvětlováním: právě podobné nepořádky přivolávají Boží hněv na ty, kdo Bohu vzdorují. 7 Nemějte s nimi tedy nic společného. 8 Kdysi jste byli tmou, ale nyní jste světlo v Pánu; chovejte se jako děti světla; 9 neboť ovoce světla spočívá ve všelike dobré, spravedlivosti a pravdě. 10 Rozlišujte, co se líbí Pánu, 11 a nemějte žádný podíl na neplodných skutcích tmy; spíš je pranyřujte.

3. BYLI JSTE TMOU & NYNÍ JSTE SVĚTLEM

„Kdysi jste byli tmou, ale nyní jste světlo v Pánu; chovejte se jako děti světla...“ V tomto apoštolově slově je potvrzení identity křesťanů (nyní jste světlo v Pánu) a je zde úkol (doslova: „choďte jako děti světla“). Víme, kdo jsme, kam patříme a co to znamená.

A mohli bychom dodat širokou škálu biblických textů o světle a tmě:

- ⇒ Izajáš (2,5) říká: „Nuže, dome Jákobův, choďme v Hospodinově světle!“
- ⇒ kázání na hoře „...vy jste světlo světa“;
- ⇒ Filipským Pavel píše „...abyste byli bezúhonní a ryzí, Boží děti bez poskvrny uprostřed pokolení pokřiveného a zvráceného. V něm sviťte jako hvězdy, které osvěcují svět, 16 držte se slova života, abych se vámi mohl pochlubit v den Kristův“; (Filipským 2,15-16)

Světlo má v symbolické řeči Božího slova **vždy dvě polohy, které jsou jako dvojčata**:

- intelektuální – ta je spojena s pravdou a vyznáním. Projevuje se tím, hledáme pravdu, nalézáme ji v Božím slově (to je světlem pro poznání) a uvěříme jí.
- morální – ta je spojena se svatostí, s tím, jak myslíme a jednáme podle pravdy (morálka bez pravdy neexistuje a v tomto smyslu morálka vždy zjevuje pravdu, podle níž člověk žije).

Apoštol Pavel v Ef 5 **zdůrazňuje skutky**. Je to totiž vždycky způsob jednání, který vrhá světlo na víru (z níž ono světlo skutků vychází; musí z něčeho vycházet). **Jsou to skutky, které činí víru důvěryhodnou.**

Příklad z dějin Božího lidu: V dějinách Božího lidu byla právě věrohodnost věřících problémem. Docházelo často spíše k jakési dvojakosti: Pravdě se přitakávalo, ale život šel jinudy. Jinak se psalo, a jinak se četlo (žilo) – podobně jako je tomu s anglickou výslovností.

Křesťané budou asi vždycky **považováni za podivíny, protože uvěřili Bohu** a jeho slovu a jeho pravdu považují za tu nejlepší a jedinou obecnou pravdu nad sebou a

světem. Pokud ovšem nepřidají ke své pravdě (víře) také konkrétní skutky vycházející z víry a korespondující s vírou, zůstanou oněmi podivíny (nebo spíš pokrytci) asi po právu.

Naše společnost potřebuje důvěryhodné/věrohodné křesťany. Takové, u kterých nebude vidět chamtivost, hrubost, hloupé řeči, nemístné vtipkování, nestoudnost, lež, podvody či pokrytectví. Temnota naší doby potřebuje světlo těch, kdo upřímně věří, radují se z Boží milosti, vyznávají Boha, oddělují si čas na oslavu Pána Boha, na modlitbu (doma, ve shromáždění, v restauraci či ve škole), na naslouchání jeho slovu, jsou ochotni k oběti, činí to, co je dobré a spravedlivé, mají naději v osobní i společenské beznaději,...

Budme důvěryhodnými křesťany – doma, ve škole, v zaměstnání. Víra, naděje a činná láska, to je to, co patří k Božimu světlu, které v nás zanítila Boží láska a které má zářit uprostřed našeho světa.

Stěží lze povědět, že věrohodné křesťanství způsobí probuzení. I když v to doufáme a věříme tomu. Kdybychom ovšem chtěli žít věrohodné křesťanství pouze z misijních důvodů, asi bychom byli zklamáni. A tak je dobře si uvědomit, že **chceme žít věrohodné křesťanství především kvůli našemu Pánu.** On po něm touží, on nás k němu spasil, on ho vidí, on ho hodnotí. Kromě toho, je právě takový život dobrý i pro nás samotné. A jestli někomu z našich blízkých takový způsob víry a života poslouží ke spáse, budiž za to Pánu Bohu dík.

4. ZÁVĚR

Novoroční přemýšlení a projevy mívají tendenci se rozhlížet trochu více kolem sebe – do minulosti (co jsme prožili) a do budoucnosti (co nás asi čeká). Chtěl jsem v tomto kontextu na cestu do nového roku **připomenout především to, kdo jsme** – z Boží milosti jsme bohatými lidmi v poznání, víře Bohu, který je s námi. Jako bohatí lidé, máme co přinášet do našeho světa: hodnoty, které také budeme žít: víru, lásku a naději.

Ef 5,8-10 Kdysi jste byli tmou, ale nyní jste světlo v Pánu; chovejte se jako děti světla; 9 neboť ovoce světla spočívá ve všeliké dobrotě, spravedlivosti a pravdě. 10 Rozlišujte, co se líbí Pánu, 11 a nemějte žádný podíl na neplodných skutcích tmy...

VYSLÁNÍ A POŽEHNÁNÍ

Ef 5,1-11 (JB) 'Ano, snažte se Boha napodobovat jako milované děti, 2 a kráčejte tedy cestou lásky po příkladu Krista, který si vás zamiloval a vydal se za nás tím, že přinesl sebe Bohu v obětí příjemné vůně.

Milovaní, budujte svůj život na přesvaté víře, modlete se v Duchu svatém, uchovejte se v lásce Boží a očekávejte milosrdenství našeho Pána Ježíše Krista k věčnému životu.

(Judova epištola 20-21)

Jan Asszonyi

